

Raadsvoorstel

<p>Team: Financieel Advies & Beleid</p> <p>Steller: Cor van Vliet c.van.vliet@sliedrecht.nl</p>	<p>Portefeuillehouder: Cees Paas</p>
<p>Onderwerp: Septembercirculaire 2023</p>	
<p>Openbaar: Ja</p>	<p>Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Nee Is hiermee een toezegging afgedaan? Nee</p>
<p>Zaaknummer: 2023-0139396</p>	<p>Fatale termijn: Raadsvoorstel dient tegelijk met de Begroting 2024 te worden aangeboden aan de gemeenteraad. Besluitvorming in de gemeenteraad in dezelfde vergadering als de Begroting 2024 (7 november 2023).</p>
<p>Bestuurlijke route: College van burgemeester en wethouders Besluitvormend – Gemeente Sliedrecht</p> <p>PFO:</p>	<p>Planning: 3 oktober 2023 7 november 2023</p> <p>PFO Financiën, 25 september 2023</p>

Bijlagen

-
1. Begrotingswijziging Septembercirculaire 2023
  2. Ledenbrief VNG - Acties naar aanleiding van de val van het kabinet

Onderwerp

Septembercirculaire 2023.

Beslispunt

In de stemmen met bijgevoegde begrotingswijziging, waarmee de effecten van de Septembercirculaire 2023 worden verwerkt.

Samenvatting voor de raad:

Op Prinsjesdag (19 september 2023) verscheen ook de Septembercirculaire 2023. In de circulaire informeert het Rijk over wijzigingen in het gemeentefonds. Met behulp van dit raadsvoorstel wordt de Begroting 2024 en de bijbehorende meerjarenraming aangepast aan de wijzigingen die volgen uit de circulaire.

In onderstaande tabel is het effect op de begroting weergegeven (op het lopende jaar en op de Begroting 2024 e.v.):

(Bedragen x € 1.000)

Tabel 1 Begrotingspositie	2023	2024	2025	2026	2027
Stand Begroting 2024-2027	-558	171	257	-1.474	-1.908
Raadhuis (voorstel Herinrichting raadhuis, nr. 2023-0068047)	0	0	-100	-100	-100
Effect Septembercirculaire 2023 (netto)	823	534	149	-304	313
Meerjarig saldo incl.effect Septembercirculaire 2023	265	705	306	-1.878	-1.695

Inleiding

De omvang van het gemeentefonds ligt vast in de Rijksbegroting. Drie keer per jaar voert het Rijk daar wijzigingen in door. Deze wijzigingen worden toegelicht in de zogenaamde circulaire. In de septembercirculaire wordt een doorvertaling gemaakt van de Miljoenennota.

Beoogd effect

Met behulp van deze begrotingswijziging worden de meest recente inzichten over het gemeentefonds ingebracht in de begroting 2024. Daarmee kan dit hernieuwde perspectief worden betrokken bij de behandeling van de Begroting 2024.

Argumenten

Mutatie algemene uitkering als gevolg van de septembercirculaire

In onderstaande tabel is de mutatie in de omvang van de algemene uitkering weergegeven als gevolg van de septembercirculaire:

(Bedragen x € 1.000)

Tabel 2 Mutatie algemene uitkering septembercirculaire	2023	2024	2025	2026	2027
Accres (bruto)	823	834	749	696	1.413
Geoormerkt	34	167	73	33	32
Totale mutatie Septembercirculaire 2023	857	1.001	822	729	1.445

Hoewel alle middelen in de algemene uitkering vrij besteedbaar zijn, maken we onderscheid in accres (bruto) en geoormerkt.

Accres (bruto)

Het accres (bruto) bestaat uit middelen die nodig zijn om de loon- en prijsontwikkelingen te kunnen volgen en bevat middelen als gevolg van de zogenaamde volume ontwikkelingen. De volume ontwikkeling betreft bijvoorbeeld compensatie voor de groei van het aantal inwoners, of middelen als gevolg van de groei van het BBP (bruto nationaal product). In 2023 is er daarnaast een bedrag beschikbaar vanuit vrijval van het BTW-compensatiefonds.

Geoormerkt

De geoormerkte middelen betreft de middelen die het Rijk vanuit een specifiek bestedingsdoel toevoegt aan het gemeentefonds. Vaak gaat hier een wetswijziging, of iets dergelijks aan vooraf

waarmee een taak bij de gemeente wordt neergelegd. Deze taak moet je als gemeente uitvoeren en de middelen zijn bedoeld om dit ook te kunnen. Wanneer je als gemeente in staat bent de taak op goedkopere wijze uit te voeren, dan is het niet verplicht deze middelen ook daadwerkelijk voor deze taak in te zetten. In de meeste gevallen is het budget echter wel nodig om te taak de kunnen uitvoeren.

Accres - van bruto naar netto

In onderstaande tabel is weergegeven hoe van een bruto accres wordt gekomen naar een netto accres. Het netto accres kan ten gunste komen van het begrotingssaldo:

(Bedragen x € 1.000)

Tabel 3 Netto effect septembercirculaire	2023	2024	2025	2026	2027
Accres (bruto)	823	834	749	696	1.413
Reserveren voor indexatie in 2024 en verder	0	-300	-600	-1.000	-1.100
Effect Septembercirculaire 2023 (netto)	823	534	149	-304	313

Tussen het bruto en het netto accres zit slechts één verschil, namelijk de aanpassing van de reservering die we doen voor de verwachte inflatie. Het accres bevat namelijk compensatie voor loon- en prijsstijgingen. Voor elk jaar heeft er (op basis van de Macro Economische Verkenning 2024 van het CPB) een aanpassing plaatsgevonden van het accres. Per saldo leidt dit tot een stijging van het accres, de verwachting ten aanzien van inflatie vertaalt je als gemeente door in je reservering voor indexeren: het verschil tussen het bruto en het netto accres.

Allereerst valt de reservering in het jaar 2026 op. De hoogte van de reservering leidt tot een negatief effect op het begrotingssaldo. Dit negatieve effect betekent dat daarmee een verhoging van de reservering voor indexeren wordt toegepast die bij een eerdere circulaire plaats had moeten vinden. In de meerjarenbegroting is met deze aanvullende ophoging van het budget voor loon- en prijsontwikkelingen ruimte om alle geplande uitgaven waardevast te kunnen doen. Dit zonder dat daar aanvullend budget voor gevraagd moet worden. De daadwerkelijk indexatie van de budgetten vindt plaats per jaarschijf. Besluitvorming daarover verloopt via de kadernota en begroting.

Ten tweede valt het op dat er een reservering plaatsvindt in 2024. De begroting 2024 is tenslotte op het juiste prijspeil en daarom hoeft je niet te reserveren voor inflatie. Hierop is echter één uitzondering. Het is nog niet bekend hoe de CAO voor gemeenteambtenaren uitpakt. Er is op dit moment in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een loonstijging van bijna 3%. De onderhandelingen zijn in september opgestart. De inzet van de werkgevers op financieel vlak is een 'passende loonafpraak', waar de bonden 8% vragen. Met een aanvullende reservering van € 300.000 is er in de begroting ruimte om nagenoeg 6% stijging van de loonsom op te vangen (voor lonen en pensioenpremie werkgevers).

Geormerkte middelen

In de septembercirculaire is een beperkte hoeveelheid geormerkte middelen opgenomen. De genoemde geormerkte middelen reserveren we de voor de genoemde onderwerpen. In onderstaande tabel is weergegeven welke middelen dit betreft:

(Bedragen x € 1.000)

Tabel 4 Geormerkte mutaties	2023	2024	2025	2026	2027
Bijzondere bijstand en vroegsignalering	0	67	0	0	0
Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg	0	62	37	0	0
Participatie	34	32	30	28	26
Rijksvaccinatieprogramma	0	6	6	5	6
Geormerkt	34	167	73	33	32

Bijzondere bijstand en vroegsignalering

Het kabinet stelt middelen beschikbaar om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van van de hoge inflatie te voorkomen.

Loon- en prijsbijstelling Jeugdzorg

Nog niet alle middelen die (in eerdere circulaire) zijn toegekend als gevolg van de opvolging van de adviezen van de Commissie van Wijzen zijn juist geïndexeerd. Met behulp van deze reeks wordt dat hersteld. Wij voegen deze middelen toe aan de budgetten voor de Serviceorganisatie Jeugd.

Participatie

Het kabinet heeft besloten om gemeenten te compenseren voor de bijzondere verhoging van het wettelijk minimumloon voor medewerkers in de wet WSw (Wet Sociale werkvoorziening).

Rijksvaccinatieprogramma

Vanaf 1 januari 2024 wordt de uitvoering van de maternale kinkhoestvaccinatie (voor zwangere vrouwen) formeel overgedragen aan gemeenten.

Kanttekeningen / Risico's

Reservering indexatie

De reservering voor indexatie is gebaseerd op macro economische verwachtingen van het CPB. Er wordt daarmee in de reservering nog geen berekening gemaakt vanuit de specifieke kostenstructuur van de gemeente Sliedrecht. Deze verfijning volgt per jaarschijf bij de kadernota's, hierbij ontstaan altijd afwijkingen. Deze afwijkingen kunnen positief, danwel negatief uitpakken.

Korting van € 3 miljard op gemeentefonds in 2026 (ravijnjaar) - Taskforce Taken en middelen gemeenten

In de septembercirculaire zet het kabinet geen verdere stappen in het oplossen van de financiële problematiek van gemeenten. Sinds het verschijnen van de Kadernota 2024 zijn er in dit dossier wel diverse ontwikkelingen:

- Op 14 juni jl. is door de ALV van de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) uitgesproken dat de korting van € 3,0 miljard op het gemeentefonds vanaf 2026 moet worden hersteld door: herstel van het accres van 2026, het definitief schrappen van de opschalingskorting en een toereikende en stabiele indexering van het gemeentefonds om loon-, prijs- en volumeontwikkelingen op te kunnen vangen inclusief de stijging van de zorgvraag. Aan een Taskforce onder leiding van Rinnooy Kan is gevraagd de gevolgen van het uitblijven van een dergelijk herstel in kaart te brengen.
- Het kabinet is gevallen. De gemeenten hebben (samen met de provincies en waterschappen) de Eerste en Tweede Kamer opgeroepen stilstand te voorkomen. Dit vanuit het argument dat de maatschappelijke problemen te urgent zijn om als overheid een jaar stil te staan.
- Op 14 juli heeft de VNG in een zogenaamde ledenbrief haar leden een begrotingsadvies gegeven. Kort gezegd is het advies om tekorten te presenteren en deze niet op te lossen met taakstellingen. Door de jaren 2026 en 2027 niet sluitend te presenteren geven wij gehoor aan dit advies.
- Met een rapport van BMC in de hand is de bovengenoemde taskforce ondertussen tot een hard oordeel gekomen: *"dat een structurele korting van € 3 miljard vanaf 2026 gemeenten een zeer ingrijpende en zeer zichtbare bezuinigingsoperatie zou opleggen, met substantiële gevolgen voor hun betrokkenheid bij de grote maatschappelijke opgaven op dit moment"*. Het tekort waar we in Sliedrecht mee worden geconfronteerd is in vergelijking met andere gemeenten nog relatief beperkt van omvang. Tegelijkertijd zullen ook in Sliedrecht de gevolgen voor inwoners merkbaar en zichtbaar zijn wanneer het Rijk de totale oplossing aan gemeenten laat.
- Op 2 september heeft de VNG het Maatschappelijk Pamflet 'Laat Nederland niet stilvallen' gelanceerd met daarin de oproep dat moet worden doorgepakt op de thema's bestaanszekerheid, woningbouw, energietransitie, jeugdzorg & gezondheid en asiel & migratie.

In de bijgevoegde ledenbrief *Acties naar aanleiding van de val van het kabinet* kunt u hier meer over lezen.

Financiën

De mutaties horend bij de septembercirculaire worden verwerkt in de begroting middels bijgevoegde begrotingswijziging.

Wet- en regelgeving / Juridische zaken Niet van toepassing

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Inclusiviteit

Niet van toepassing

Tijdsplan, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit Niet van toepassing

Communicatie / Participatie

Niet van toepassing

Vervolprocedure (inspraak/publiceren)

Niet van toepassing

Eerdere besluitvorming c.q. bronvermelding

Niet van toepassing